

Évközi 28. vasárnap

Zsid 4,12-13

Isten szava átható

¹²Az Isten szava ugyanis eleven, átható és minden kétélű kardnál élesebb, behatol a lélek és szellem, az íz és a velő gyökeréig, megítéli a szív gondolatait és érzéseit. ¹³Semmilyen teremtett dolog nem marad előtte rejtve; minden föl van nyitva van az előtt, akinek számadással tartozunk.

Az Isten szavának már az Ószövetségben a Teremtés könyvében is kiemelt szerepe van, a teremtés eszköze. Isten szólt: „Legyen... és lett” (Ter 1,3). Ellentétben más kelet ázsiai és babiloni mítoszokkal a Bibliában Isten nem keveredik bele a világba, hanem a szava, teremtő igéje közvetíti akarátát, és hozza létre a teremtményeket. Isten szavának megszemélyesítésével találkozunk a bölcsességi irodalomban. Ott az esőhöz hasonlítja a szerző, amely leszáll az égből, megöntözi a földet, és csak miután életet fakasztott, akkor tér vissza pára formájában az égbe, az Istenhez. Ugyanez az Isten szavának a hatása is. Egyrészt a Biblia szerint az égből jön, amely az Isten lakhelye, és titokzatos módon végzi el hatását az emberekben. Izajás könyve 55. fejezetének 11. versében is Isten szava ad életet és halált.

A zsidókhöz intézett levélben azonban Isten ítélő szavának megszemélyesítéséről van szó. A leírt folyamat, Isten ítélő szavának megértése, felfogása az ember részéről. Isten ítélő szava legyőzi tiltakozásunkat, védekezésünket, feltárja logikánk hamisságát. Isten ítélő szava leplezi rejtett bűneinket, Isten ítélő szava nem a fülünkbe hatol, hanem a lelünk mélyére. Isten szava, úgy tűnik, kapcsolatba kerül a lelkiismeretünkkel. Sőt a bűn által megzavart lelkiismeretünket is képes felforgatni. Erre utal a „behatol a lélek és a szellem gyökeréig” (12. v.) megfogalmazás. Isten ítélő szava az érzéseink igazi természetét, rejtett vágyaink és motívumaink célját éppen úgy felfedi, mint bűnös indulatunk eredetét. Isten szava előtt senki sem védekezhet, senki sem rejtőzhet el ítélete elől.

Az ember szavai is mágikusak. Ezt már az ókorban is felfedezték, hiszen a király szava élet és halál volt, amit kimondott, azt alárendeltjei végrehajtották. A király nagyra tehetett bárkit, és megfoszthatott hatalmától, sőt az élettől is. Ugyanígy vélekedtek a bíró szaváról. Salamont azért tartották nagyon bölcsnek, mert a két prostituált vitá-

jában szava képes volt felfedni a szív rejtett gondolatait. A gyerekcserét végrehajtott anya felfedte szándékát. Az őszöveltség és a Kelet mesevilága szavakkal teremtett olyan világot, amelyben minden más-ként volt, mint a földi életben. A költészet szavai, ráadásul olyan érzéseket keltettek az emberekben, amelyet szavak nélkül nem érezhettek.

A próféták, amikor küldetésük után birtokba vették az Isten szavát, olyan beszédekkel mondtak, amely mint kétélű kard szétválasztották a bűnöst és az ártatlant. Amit a lefizetett bírúk összekevertek, azt a próféták szavai szétválasztották. Az átok és áldás szavait mágikus félelemmel vették körül, mert meg voltak győződve, hogy be fogják teljesíteni a címzetten az áldást vagy az átkot.

János evangéliuma bevezetésében Jézus családfája helyett Isten szavának üdvtörténeti szerepéről beszél, amely az idők végén Jézusban öltött testet. Jézus egyedülálló tekintélyét így fogalmazta meg az evangélista, hogy benne tökéletesen megvalósult Isten szava. Majdnem mindannyian szánkra veszünk bibliai mondatokat, a Gutenberg-galaxis óta (ez a kifejezés az emberi kultúrtörténetnek arra a szakaszára utal, melyben a könyv mint ismeretközlő közeg kiemelkedő szerephez jutott – a szerző megj.) a nyomtatott kultúra világában képesek megsokszorozódni a szavak. Sőt a modern média világában egy-két embernek hatalma van arra, hogy szavait az egész földön ismertté tegye. A média a megsokszorozódás által kínálja a szavak hatalmát az embereknek. Ez a hatalom elérhet a fülekig, rabul ejtheti a szívet, de csak akkor igazán hatékony, ha köze van az Isten szavához. Csak akkor építi Isten országát, ha Istentől való. Ezért aztán sok esetben az Isten szavára csendben kell figyelniük.